

i els romeus, tot llançant crits de *joia*, dalt del primer cim des d'on veien Jerusalem o Roma, o altre terme de llur pelegrinatge (*DECat.* v, 778a13-17). J.F.C.

Monnâber, V. vol. I, 208-210 *Monnegre* (te. Tibi), V. *Ibi* i s.v. *Montnegre Monner*, V. *Molner* < MON- < MOLIN-

MONÒVER

Ciutat cabdal del Migjorn valencià (Ribera del Vinalopó).

En la fixació del nom correcte valencià hi ha hagut alguna vacil·lació, car en llistes ortogràfiques s'adoptava *Monnòver*; Sanchis Guarner, que també hi havia vacil·lat, ha acabat per acceptar *Monòver* amb *-n-* simple (en el *Nom.* de 1966, p. 16). En escriptors de llenguatge populista, notem *Monnòver* 20 (M. Gadea, *Terra del Xè*, I, 252); *Monòver* en el dicc. d'Escrig.

Munove, constantment en Mtz. Ruiz, *Canyissaes*, però *Monoveros* com a gentilici algunes vegades, o més aviat *munovero*, *-a*, *-as*: «Creem qu'és el primé 25 llibre que se publica en parla *munovera*, y que pot servir pa que no es perguen paraules, y dichos molt clavats, de *Munove*, com la pronunciació de moltes lletres se achusta a la del castellà, es llechiós *monoveros* ya sabran donà-li el seu verdadé sentit» 30 (p. 5); i de nou *munoveros* (bis) p. 69.¹

Pron. pop. J.G.M., 1935, anotava *munòve*, a Alacant i rodalia, *munòve* a Monòver mateix. S.Guarner: *monnòver* a Biar, *munòve* al Pinós, 1936. Jo en les enqs. de 1963 vaig anotar *monòve* o *munòve* a 35 Petrer, i *munòve* a la població mateixa (XXXVI, 36,86). Gentilici: *monoveros* J.G.M a Alacant (1935), *Monnovers* M.Gadea. També s'ha assajat *monoverins*, però molts valencians tendeixen avui a preferir *monovers*. La forma castellana *Monóvar* és la usada, p. 40 ex., en Lz.Vargas, c.1774, Bibliogr., I, 103.

MENCIONS ANT. Ultra l'índex medieval del *Libre del Real Patrimoni*. No figura en els capítols de la *Cròn.* de Jaume I relatiu a la Conquesta de Múrcia (cap. 430 ss.). Tampoc en Muntaner (cap. 16-18) ni 45 en les notes d'arxius d'Alacant p.p. *El Arch.* VII, 342-343, on es parla molt de Novelda, Elx, Guardamar, Oriola i altres poblacions veïnes. Sí a la *Crònica* de Pere el Cerimoniós: *Muntnover*, en una carta en aragonès que el rei dirigeix a Pedro el Cruel de Castella 50 (*Cròn.* ed. Bof., 329, ed. Pagès 334.127).

Una dada més tardana però interessant 1555: Úrsula Rey y de *Monnòver*, viuda d'Andreu Juan y de *Monnòver*, fa hereva la filla d'un seu fillastre (la que s'havia de casar amb l'escriptor Andreu Rey 55 d'*Artieda*) però en aquest testament el nom de l'he-

reva apareix en una forma arcaica (arabitzant): «Cathalina de *Monnauer*, filla del honorable en Tristany de *Monnauer*»; i anàlogament en un altre document de 1575: «Catalina de *Monave* y de *Artieda*» 5 i en un de 1638: «Catalina de *Monaue*» (Ed. Julià, *BRAE* XX, 672-673).

ETIM. Àr. *munâwwir* 'florit, flòrid, florent', part. actiu de F. II, del verb *nâwwara* intr. «fleurir, pousser des fleurs» Boqtor, *munâwwir* (*RMa.* 375, on s'enumera aquesta junt amb totes les formes de l'arrel *nâwwara* «florere», Dozy, *Suppl.* II (736). Davant del *ww*, la *a* aràbiga sona *â*, o enterament *ô* (cf. *al-mudâwwar* > *Almodóvar* etc.)

No es tracta, doncs, d'un nom híbrid format amb el cat. *munt* o *mont* i l'àrab *nâwwar* «flor de árbol» (*RMa.*, *PALC*). Com deia Escolano (LI. 34) «quiere decir lugar esclarecido, como norte, luz y claridad; o quiere decir 'el florido o floreciente', de *nabuar* que es 'flor'».

Quant al sign. figurat, ja podem donar-li, almenys en part, raó: una prova indirecta de l'ús figurat, amplement elogiós ens la dóna el fet que els àrabs també usaren aquest adjectiu convertit en NP propi. A l'Aràbia central pron. *menâwir*, a Egipte pron. *Menâwwar*, com nom de dona (Hess, 51, Littmann, 88).

La pron. val. amb amb *nn* i la grafia amb *ntn* és deguda a una mera contaminació per part de la massa innombrable dels NLL en *Mont-*, com ara en *Monner* (<*Moner* MOLINARIUS), pron. *munné* *Mogrony* > *Montgrony*; *Mamagastre* > *Montmagastre* etc. El mallorquí *Monnâbert* té pràcticament la mateixa etimologia (veg. vol. I, 209) si bé amb detall morfològic diferent, i una altra evolució fonètica.

¹El parlar de Monòver no és gens apitxat: la grafia *ch* per *g* de *Canyís* és, doncs, purament bàrbara. Sobre el parlar de Monòver, algunes notes en *BDLC* X, 1918, 187. Però sobretot, el comentari de S.Guarner, en la seva sàvia edició de *Les Canyissaes*, segons el qual el veritable autor que firmava *Caniís* no era Mtz. Ruiz sinó López Amo. Pot tenir raó; no ens toca assegurar-ho.

Monsei, *Monsó*, *Monsons*, V. *Mo-* (misc.àr.) *Monsolí*, V. s.v. *Mansolí*

MONTADÓ

Llogaret de la Conca de Tremp, entre Isona i Meià; havia depès de St. Salvador de Toló, i ara està agregat al mun. i parròquia de Benavent, situat 6 k. més al Nord. «*Montedó*» en el Nomencl. A.P.T. (Lérida, p. 52). Altres dades de l'església de Santa Anna de *Montadó* en el Montsec, en un article del *BCEC*, mostren que el poble havia estat repoblat en els anys